

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

12. marts 2013 • J.nr.: NMK-132-00359 (tidl. MKN-130-01096) • Ref.: SISBL/CAORA

AFGØRELSE

i sag om godkendelse til et husdyrbrug i Struer Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter § 12 i husdyrbrugloven¹.

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster Struer Kommunes afgørelse af 8. september 2010 om godkendelse til husdyrbruget på Torpvej 6, 7790 Thyholm, med følgende ændringer:

Vilkår 8 ændres til følgende:

Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt:

- 5.280 slagtesvin, 30-106 kg (1.410 stipladser), og
- 4.800 mink (årstæver), svarende til i alt 255,16 DE.

Nyt vilkår 22 a:

- I alle minkhaller skal der være etableret gødningsrender med en bredde på mindst 36,5 cm.
- I den nye minkhal og i de eksisterende minkhaller med samlet 1.680 årstæver skal gødningsrenderne tømmes dagligt, dog ikke i perioder med længerevarende hård frost. I de eksisterende minkhaller med samlet 3.120 årstæver skal gødningsrenderne tømmes 2 gange ugentligt, dog ikke i perioder med længerevarende hård frost. Der skal føres logbog med angivelse af dato og tidspunkt for tømmingerne.
- I alle minkhaller skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne, altid være rigeligt, tilgængeligt halm ovenpå redekasserne (halm ad libitum). Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
- I alle minkhaller skal der anvendes foder med et proteinindhold på gennemsnitligt højest 31 % af OE i uge 30-47. Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet². Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

² Lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet med senere ændringer.

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Struer Kommunes afgørelse af 8. september 2010 om godkendelse til husdyrbruget på Torpvej 6, 7790 Thyholm, er påklaget til Miljøklagenævnet af Det Økologiske Råd, der navnlig har anført, at der skal stilles krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Sagen er pr. 1. januar 2011 overført til Natur- og Miljøklagenævnet³.

Sagens oplysninger

Struer Kommune har den 8. september 2010 meddelt godkendelse efter husdyrbruglovens § 12 til husdyrbruget på Torpvej 6, 7790 Thyholm. Godkendelsen omfatter en udvidelse/omlægning af svineproduktionen i eksisterende svinestalde fra 161 årssøer, 4.400 smågrise og 2.728 slagtesvin til 5.280 slagtesvin, svarende til 146,16 DE, samt opførelse af en ny minkhal. Minkproduktionen er uændret 4.800 årstæver. Ansøgningen om godkendelse er indgivet den 24. december 2007.

Godkendelsen indeholder bl.a. følgende vilkår:

8. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt:
 - 5.280 slagtesvin, 30-106 kg (1.410 stipladser), og
 - 4.800 mink (årstæver), svarende til i alt 306,16 DE.
16. Type 2 korrektion for slagtesvin for kvælstof må højst være 0,884 beregnet ud fra formel i bilag 12.
17. Type 2 korrektion for slagtesvin for fosfor må højst være 0,811 beregnet ud fra formel i bilag 12.

Ifølge IT-ansøgningen skal 1.910 slagtesvin placeres i staldafsnit med fuldspaltegulv, og 3.370 slagtesvin skal placeres i staldafsnit med delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv).

Husdyrgødning svarende til 47,56 DE afsættes til Lemvig Biogas, og husdyrgødning svarende til 123,53 DE svinegylle og 135,07 DE minkgylle udbringes på 186,43 ha ejede/forpagtede arealer, der afvander til Natura 2000-område nr. 65, Nissum Fjord (delopland Nissum Bredning).

Kommunen har i forbindelse med nævnets behandling af sagen oplyst, at godkendelsen er udnyttet, og at det er første gang husdyrbruget godkendes efter husdyrbrugloven. Kommunen har i relation til minkproduktionen desuden oplyst, at alle minkhallerne har gødningsrender med en bredde på 36,5 cm, at alle minkhallerne har bagskylssystem, at der i de eksisterende minkhaller ikke er udskiftet gødningsrender, og at alle gødningsrenderne er ophængte render, der ikke er etableret i "trapper". Ifølge kommunen er produktionen fordelt i minkhaller med gødningsrender med følgende længder:

- Ny minkhal med 576 årstæver: længde på under 50 m.
- Eksisterende 2-rækkede minkhaller med 2.880 årstæver: længde på over 50 m.
- Eksisterende lukkede minkhaller 1.104 årstæver: længde på under 50 m.
- Eksisterende små minkhaller med 240 årstæver: længde på under 50 m.

Ansøgers konsulent har oplyst, at der i ansøgt drift – af hensyn til kravet om BAT – foretages daglig tømning af gødningsrender i eksisterende minkhaller med 1.104 årstæver og den nye minkhal med 576 årstæver (i alt 1.680 årstæver), at der foretages 2 gange ugentlig tømning af gødningsrender i eksisterende minkhaller med hhv. 2.880 årstæver og 240 årstæver (i alt 3.120 årstæver), og at der i alle minkhaller tilføres halm ad libitum og anvendes minkfoder med gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.

³ Jf. lov nr. 484 af 11. maj 2010 om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love samt lov nr. 483 af 11. maj 2010 om Natur- og Miljøklagenævnet som ændret ved lov nr. 1608 af 22. december 2010.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Det ansøgte projekt omfattende 5.280 slagtesvin og 4.800 årstæver⁴, svarende til 255,16 DE, er omfattet af husdyrbruglovens § 12, stk. 1, og kræver en godkendelse efter lovens § 12, stk. 2. For godkendelsessager efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 gælder desuden, at første gang, der meddeles godkendelse efter husdyrbrugloven, skal godkendelsen omfatte hele anlægget og bedriftens arealer, jf. husdyrbruglovens § 103, stk. 2.

Ifølge husdyrbruglovens § 19 skal kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens § 12 sikre, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Godkendelsen skal indeholde vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at kravene i husdyrbruglovens § 19 opfyldes, jf. husdyrbruglovens § 27.

Kravet om anvendelse af BAT til begrænsning af ammoniakemission fra svineproduktion

Det følger af nævnets praksis⁵, at Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)"⁶ i sager om svineproduktion efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 skal anvendes ved vurderingen af, om ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg begrænses mest muligt ved anvendelse af BAT. Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af (stald)anlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Efter nævnets beregninger på baggrund af vejledningen må ammoniakemissionen fra svineproduktionen, der ifølge ansøgningen skal foregå i de eksisterende dele af anlægget (1.910 slagtesvin i staldafsnit med fuldspaltegulv, og 3.370 slagtesvin i staldafsnit med delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv), ikke overstige 2.187 kg N/år.

Kravet om anvendelse af BAT til begrænsning af ammoniakemission fra minkproduktion

Det følger af nævnets praksis⁷, at der ved vurderingen af, om en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 11 og 12 overholder kravet om anvendelse af BAT til begrænsning af ammoniakemission fra minkproduktion, skal fastsættes emissionsgrænseværdier for nye og eksisterende dele af anlægget. Summen af disse emissionsgrænseværdier udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes. Under overholdelse af den samlede emissionsgrænseværdi for anlægget kan ansøger selv bestemme, hvilke konkrete ammoniakreducerende virkemidler, der skal anvendes til opfyldelse af grænseværdien, og hvor på anlægget virkemidlerne skal anvendes.

Ifølge nævnets praksis anses – indtil der foreligger oplysninger om nye virkemidler eller nye oplysninger om effekten af de eksisterende virkemidler – følgende emissionsgrænseværdier for opnåelige ved anvendelse af BAT for *nye minkhaller*:

⁴ Omregningsfaktoren er 44 årstæver/1 DE, jf. bilag 1, afsnit A, til bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012.

⁵ Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 3. maj 2011 med j. nr. NMK-132-00042.

⁶ De vejledende emissionsgrænseværdier for de forskellige dyretyper findes på Miljøstyrelsens hjemmeside: http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/bat/BAT-standardvilkaar.htm

⁷ Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 30. oktober 2012 med j.nr. NMK-131-00102.

- 1,30 kg N per årstæve for minkhaller med gødningsrender med en længde på under 50 m.
- 1,15 kg N per årstæve for minkhaller med gødningsrender med en længde på 50 m og derover.

Emissionsgrænseværdien på 1,30 kg N per årstæve er fastlagt ud fra følgende kombination af virkemidler: 36 cm gødningsrende, tømning af render 2 gange ugentligt, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47, halm ad libitum.

Emissionsgrænseværdien på 1,15 kg N per årstæve er fastlagt ud fra følgende kombination af virkemidler: 36 cm gødningsrende, daglig tømning af render, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47, halm ad libitum.

Værdien for proteinindholdet i foder er baseret på oplysninger fra Dansk Pelsdyravlerforening, hvorefter det forventes, at samtlige fodercentraler i 2012 leverer foder med et proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30 – 47.

Udgangspunktet er herefter, at der skal fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for anlægget, hvor grænseværdien for nye minkhaller er enten 1,30 kg N per årstæve eller 1,15 kg N per årstæve.

Dersom det ansøgte skal overholde en lavere emissionsgrænseværdi for nye minkhaller i henhold til beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁸ bilag 3 om det generelle krav om reduktion af ammoniakemission, skal BAT-emissionsgrænseværdien dog fastsættes ud fra niveauet for reduktionskravet i beskyttelsesniveauet.

Ved vurderingen af, hvilken emissionsgrænseværdi for *eksisterende minkhaller*, der må anses for opnåelig ved anvendelse af BAT, skal der beregnes en konkret emissionsgrænseværdi. De virkemidler, der indgår i beregningen, er den faktiske bredde på gødningsrenderne (dog højst 36 cm) og én af følgende to kombinationer af virkemidler:

- Minkhaller med bagskylssystem og ophængte gødningsrender med en længde på 50 meter og derover, som ikke er etableret i "trapper" på grund af terrænforholdene: daglig tømning af render, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47 og halm ad libitum.
- Øvrige minkhaller: tømning af render 2 gange ugentligt, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47 og halm ad libitum.

Ved beregningen af den konkrete emissionsgrænseværdi for eksisterende minkhaller skal der i husdyrgodkendelse.dk vælges opsamlingsløsningen Mi07 (gødningsrende over 32 cm, ugentlig tømning, proteinindhold 31 % af OE uge 30-47, ingen krav til halm). Herefter korrigeres i forhold til den faktiske rendebredde (dog højst 36 cm), og i forhold til udmugningshyppighed, halm og proteinindholdet i foderet, jf. de to kombinationer af virkemidler ovenfor.

Ansøgningen om godkendelse til husdyrbruget på Torpvej 6 omfattende en minkproduktion med 4.800 årstæver er indgivet i 2007. Ifølge de foreliggende oplysninger er alle minkhallerne indrettet med bagskylssystem og ophængte gødningsrender med en bredde på mindst 36,5 cm. Gødningsrenderne i de eksisterende minkhaller er ikke udskiftet, og gødningsrenderne er ikke etableret i "trapper".

⁸ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Produktionen er ifølge kommunen fordelt i minkhaller med gødningsrender med følgende længder:

- Ny minkhal med 576 årstæver: længde på under 50 m.
- Eksisterende 2-rækkede minkhaller med 2.880 årstæver: længde på over 50 m.
- Eksisterende lukkede minkhaller 1.104 årstæver: længde på under 50 m.
- Eksisterende små minkhaller med 240 årstæver: længde på under 50 m.

Nævnet finder på denne baggrund, at emissionsgrænseværdien for den *nye* minkhal er 1,30 kg N per årstæve, svarende til grænseværdien for "minkhaller med gødningsrender med en længde på under 50 m". Da ansøgningen om godkendelse er indgivet i 2007 og derfor er omfattet af et reduktionskrav på 15 %, svarende til 1,40 kg N per årstæve, skal emissionsgrænseværdien for den nye minkhal ikke korrigeres i forhold til niveauet for reduktionskravet i henhold til beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 3.

Nævnet finder dernæst, at emissionsgrænseværdien for de *eksisterende* minkhaller med gødningsrender med en længde på under 50 m skal fastsættes ud fra følgende kombination af virkemidler: 36 cm rendebredde, 2 gange ugentlig tømning af render, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47 og halm ad libitum, svarende til kombinationen af virkemidler for "øvrigte minkhaller". Ifølge nævnets beregninger er emissionsgrænseværdien 1,30 kg N per årstæve for disse minkhaller.

Nævnet finder dernæst, at emissionsgrænseværdien for de *eksisterende* minkhaller med gødningsrender med en længde på 50 m eller derover skal fastsættes ud fra følgende kombination af virkemidler: 36 cm rendebredde, daglig tømning af render, foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47 og halm ad libitum, svarende til kombinationen af virkemidler for "minkhaller med bagskylssystem og ophængte gødningsrender med en længde på 50 meter og derover, som ikke er etableret i "trapper" på grund af terrænforholdene". Ifølge nævnets beregninger er emissionsgrænseværdien 1,15 kg N per årstæve for disse minkhaller.

Der skal herefter fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi ud fra følgende: en grænseværdi på 1,30 kg N per årstæve for den nye minkhal med 576 årstæver og for de eksisterende minkhaller med henholdsvis 1.104 årstæver og 240 årstæver (i alt 1.920 årstæver), og en grænseværdi på 1,15 kg N per årstæve for eksisterende 2-rækkede minkhaller med 2.880 årstæver.

Nævnet har på denne baggrund beregnet, at ammoniakemissionen fra den nye minkhal og de eksisterende minkhaller med gødningsrender med en længde på under 50 m (i alt 1.920 årstæver) ikke må overskride 2.496 kg N/år, og at ammoniakemissionen fra eksisterende 2-rækkede minkhaller (2.880 årstæver) ikke må overskride 3.312 kg N/år. Emissionsgrænseværdien for minkproduktionen udgør herefter 5.808 kg N/år.

Emissionsgrænseværdien for svineproduktionen udgør 2.187 kg N/år, jf. afsnittet ovenfor om kravet om anvendelse af BAT til begrænsning af ammoniakemission fra svineproduktion.

Den samlede emissionsgrænseværdi for anlægget udgør herefter 7.995 kg N/år.

Ansøgers konsulent har oplyst, at der i ansøgt drift – af hensyn til kravet om BAT – foretages daglig tømning af gødningsrender i eksisterende minkhaller med 1.104 årstæver og den nye minkhal med

576 årstæver (i alt 1.680 årstæver), at der foretages 2 gange ugentlig tømning af gødningsrender i eksisterende minkhaller med hhv. 2.880 årstæver og 240 årstæver (i alt 3.120 årstæver), og at der i alle minkhaller tilføres halm ad libitum og anvendes minkfoder med gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.

Nævnet har i husdyrgodkendelse.dk beregnet effekten af de ammoniakreducerende virkemidler i minkhallerne omfattende gødningsrender med en bredde på 36,5 cm, daglig tømning af gødningsrender i minkhaller med 1.680 årstæver, 2 gange ugentlig tømning af gødningsrender i minkhaller med 3.120 årstæver, tilførsel af halm ad libitum og anvendelse af foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47 samt godkendelsens vilkår om fodertilpasninger i svineproduktionen.

Nævnet konstaterer, at anvendelsen af disse virkemidler indebærer, at ammoniakemissionen fra produktionen med 5.280 slagtesvin og 4.800 årstæver overholder den samlede emissionsgrænseværdi på 7.995 kg N/år. Det ansøgte lever derfor op til kravet efter husdyrbruglovens § 19, jf. § 12, om anvendelse af BAT.

Nævnet finder, at godkendelsen bør tilføjes vilkår med krav om anvendelse af ovennævnte ammoniakreducerende virkemidler i minkhallerne (nyt vilkår 22 a). Nævnet finder desuden, at godkendelsens vilkår om omfanget af dyreholdet skal ændres således, at godkendelsen omfatter et dyrehold svarende til 255,16 DE (vilkår 8).

Natur- og Miljøklagenævnet stadfæster på den baggrund Struer Kommunes afgørelse af 8. september 2010 om godkendelse til husdyrbruget på Torpvej 6, 7790 Thyholm, med følgende ændringer:

Vilkår 8 ændres til følgende:

Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt:

- 5.280 slagtesvin, 30-106 kg (1.410 stipladser), og
- 4.800 mink (årstæver), svarende til i alt 255,16 DE.

Nyt vilkår 22 a:

- I alle minkhaller skal der være etableret gødningsrender med en bredde på mindst 36,5 cm.
- I den nye minkhal og i de eksisterende minkhaller med samlet 1.680 årstæver skal gødningsrenderne tømmes dagligt, dog ikke i perioder med længerevarende hård frost. I de eksisterende minkhaller med samlet 3.120 årstæver skal gødningsrenderne tømmes 2 gange ugentligt, dog ikke i perioder med længerevarende hård frost. Der skal føres logbog med angivelse af dato og tidspunkt for tømningerne.
- I alle minkhaller skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne, altid være rigeligt, tilgængeligt halm ovenpå redekasserne (halm ad libitum). Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
- I alle minkhaller skal der anvendes foder med et proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

Natur- og Miljøklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Mikkel Sandvad
Specialkonsulent

Signe Skibstrup Blach
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt til:

- I/S Ny Odgaard v. Niels og Carl Georg Lyngs, Torpvej 6, 7790 Thyholm
- Konsulent Jørgen Rørhmann, jr@landbothy.dk
- Det Økologiske Råd, info@ecocouncil.dk
- Struer Kommune, struer@struer.dk og ebo@struer.dk